

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beíratásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr. Félévre 3 „ — „ Évnegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.
---	---	--	--	--

Megyénk a budapesti nőiipar kiállításon.

Deés, 1881. július 15.

A haza fővárosában nemsokára megnyílik a tervelt nőiiparkiállítás. Minden kiállításnak, közvetve nagy közvetlen megvan, meg kell lenni a maga hatásának. Egy tökör az, melyben saját magunkra ismerhetünk, egy hatalmas eszköz, mely az annyira szükséges önismeretre vezet. Minden kiállítás kissebb vagy nagyobb mérvben egy össze hozott hatalom a szellemi és anyagi téren, mely által fölismerhetjük hiányainkat, melyből ösztönt merithetünk az előhaladásra.

Ezen gondolatokkal lépünk a terembe, melyben vala kiállítva, a helybeli lelkes nő-egylet közvetítése által a megyénk területéről beküldött s a budapesti nőiiparkiállításra felküldendő különböző női munkák diszes csoportja. Örömmel szemléltük a női kéz fáradhatlan munkásságának gazdag és változatos sorát. Előttünk állának a már Budapestre rendeltetésük helyére felküldött gyöngéd kezek többnemű munkái, melyekben a szép és hasznos dusan váltakozva, s melyeknek részletes felsorolását a t. olvasó alább találja.

Azonban mindezek mellett is meg kell vallanunk, hogy nálunk a nőiipar azon

ágai még nincsenek meghonosulva a melyek nőinknek önfentartásukat teljesen lehetővé és biztossá tehetik.

Igen, mert nálunk még ez ideig a nőiipar csak kézimunkákból áll, és ez is a házi szükségletek fedezésén aligha terjed túl, midőn a művelt külföldön, jelesen Csehországban, Sveiczban a fehér himzés, Belgiumban a csipkekészítés, Olaszthonban a selyemtenyésztés sath. mint népipar, mint a társadalom alsóbb rétegében meghonosult kereset mód milliókat juttat a munkás nők kezébe. Midőn nállunk a kézi munkákon kívül, az ily és hasonló iparágaknak hiányában az önfentartásra törekvő női kezekre nincs, nem létezik a szükséges munkatér.

De ezen és hasonló iparágak fölismérésére és meghonosítására az utat és eszközöket előbb-utóbb az e nemű kiállítások fogják megtalálni, melyeknek fölvirágzásából, midőn egy felől a nők tisztességes megélhetésének eszköze lesz megadva és biztosítva, másfelől ez által a családok jólléte is emelkedni fog, saz ez uton külföldre nem szivárgó pénzösszeg lassan bár, de hatalmasan fogja gyarapítani a nemzeti közvagyonosodást is.

E reményben bocsátók utra a megyénk területéről begyűlt nőimunkákat, e reményben üdvözljük a budapesti nőiiparkiállítást.

Szolnok-Dobokamegye rendkívüli közgyűlése.

Deés, 1881. július 11.

A megye közönsége mai napon tartott rendkívüli közgyűlésén a tagok közepes számmal leleutek meg. Főispán ur ő mlga 3 tagu küldöttség által meghivatván, kevéssel 10 óra után az ülést megnyitja és üdvözlí az egybegyűlt bizótási tagokat. Áttérvén a tárgysorozatra, mindenek előtt felolvastatnak az 1880. évi szentesített törvényczikkek, valamint Ő Felsége elismerésének kifejezése a trónörökös mennyegzője alkalmával a megyék részéről az ünnepélyeken történt hódalatteljes részvételért. A további tárgysorozatból főleg két pont érdemel említést. Egyik a februári közgyűlésen már annyira elcsépelt közgyámi állomás betöltésére vonatkozó belügyminiszeri leirat közlése. A belügyminiszerium helyesléssel vette tudomásul főispán ur azon eljárását, melyszerint e közgyámi állomást egy a megye közönsége által hozott és megerősített korábbi szabályrendelet értelmében kezelői állomássá minősítve, azt saját jogköréből kifolyólag kinevezés utján betöltötte, s egyszersmind meghagyta, hogy a közgyámi elnevezés helyett a kezelői teendőkhnek jobban megfelelő czim adassék, mire nézve az állandó választmány az árvaszéki segéd könyvvezetői czimet hozta javaslatba. Simay Gergely biz. tag kifejti, hogy ragaszkodik a februári közgyűlésen elfoglalt álláspontjához s kéri elnöklő főispán urat és a közgyűlést, hogy tekintse a kinevezést egyszerű helyettesítésnek, a mire főispán ur ő mlga jogosítva volt s vétessék fel a törvény értelmében a közgyámi állomás betöltése a jövő közgyűlés tárgysorozatába, ismétli, hogy nem akar praecedentet alkotni a megyei önkormányzati jogok csorbitására nézve; hozzá csatlakozik

A „SZLONOK-DOBOKA“ tárczája.

Töredék egy levélből,

A kolozsvári nemzeti színhaz egyik jeles tagja Krasznay Mihály reánk vonatkozólag írja a Magyar Polgárban:

Felültem a Biasini-gyorskocsira, hogy meglátogassam birtokos társam gróf *Ezterházi Miguelt*, és lassan, de biztosan haladva Kolozsvárról Szolnok-Doboka felé, nagyon is egyhangu csendes utam vala; és csak Szamosujvár közelében találtam már a dus lombozatu, zöld hegyekkel és gazdag völgyeivel megáldott szép vidéket megemlítettőnek. E helytől kezdve minél tovább halad az utazó, annál több, kellemesb élvezetnek van kitéve, a szebbnél szebb tájképek, a hegylánczolatok s a minden perczen váltakozó vidék, mint egy körforgó, szüntelen szebbnél-szebb helyeket tár fel, a szemet gyönyörködtetendő, míg isteni jó levegője valósággal életet adó.

Az első város mit érintettem, a regényes fekvésű Deés város, anyi történeti nevezetességeivel és ódonszerű építkezéseivel; még csak pár

évvel is ezelőtt hiven emlékeztetett a régi korra, s ma már mintha hosszú álmaikból csak most ébredtek volna fel az emberek, furnak, faragnak, építenek s oly szorgalmat fejtenek ki, mintha a századot nemcsak elérni, de el is hagyni óhajtának, s valóban bámulatos gyorsasággal törnek előre. Hogy többet ne említsek, ott van diszes gazdasági kertje, szépen berendezett állandó színháza, két kitűnő nagy vendéglője, mely bármily nagy városnak is diszére válnék, nagyszerű sétatére, ügyesen szerkesztett vegyestartalmu lapja, m. k. honvéd lakatanyája, a legnagyobb közlekedést nyitott új utcája stb. stb., ezek mind arra mutatnak, hogy napok multával a megnyílandó uj vasutvonalat hangya-szorgalmu nép üdvözlí, s áldást adó jótekonyságát kiterjeszti Kővárvidék vadregényes tájaira, hol a legszánandóbb s legszegényebb nép lakik.

Deését elhagyva, Magyar-Lápos felé utazánk s felértünk a hollómezei hegytetőre, melynek tetejéről a Vlegyászat, Sátor és mármarosi hegyeket szemlélhettük.

Peleskeiként július 5-én esti öt órakor el-elénekelhetők: „Végre hát elérkezénk mi annyi kin után“ Magyar-Láposon tul Garbonácra.

Garbonácz fürdő egy kies völgyben fekszik, osodaforrásával, oly mesés, majdnem hihetetlen

erejű és hatalmu ásványvizével a Kárpátok keletre nyuló szomszédságában, háromnegyed órányira Nagy-Bánya városához; gróf *Teleki Sándor* tulajdona. Két nagyobb épülete van, mely negyvenötven vendéget befogad, és most fedeleznek egy harmadik, igen csinos és nagyszabásu kőépületet, tizenkét szobával, szép nagy tornáczczal; így a lehető legjobb kényelmet fogja adni az érkezőkhnek. — A búbajos hatásu kutak mellett a fürdőszobák.

Br. Bánffy Dezső, Szolnok-Dobokamegye főispánja, e megye jótékony szelleme, átlátva e fürdő nagy hatalmát, az emberiségre való jótekonyságát — egy uj országutat készítetett Deésről Nagy-Bányára egyenes irányban, mely épen a Garbonáczi fürdő sétaerdőcskéjén, épen a fürdőház épülete mellett halad el; így remélni lehet, hogy e fürdő nagyon keresett leend. Jelenleg a vendégek száma csekély, négy-öt család s vagy 20 szegényebb osztályu; de mindennap érkeznek sőt magát a tulajdonost is — gróf *Teleki Sándort* — várják.

Bethlen András gr. is, ki azon helyzetben van, hogy a közgyám teendőire vonatkozó utasítást felvashatja és kiemelve teendőit a pénztár és árvák közgyáma ellenőrzésére vonatkozólag, sokkal cardina isabb hivatalnak tekinti, semmint azt kezelői állomásnak lehetne degredálni. Ugyanezen értelemben nyilatkozik Torma István biz. tag is, ki félrekeny a megye jó hírnevére s egy esetleges fraudatio esetén — mitől isten óvjon a megye községe — mert a közgyámat nem választotta — semmit sem garantirozna. Főispán ő maga sajnálatát fejezi ki, hogy mind elnöke a közgyűlésnek nem nyilatkozhatik úgy a mint különben nyilatkozna, erre nézve utal a megye által hozott és a belügyminiszter által megerősített szabályrendeletre s azou körülményre, hogy a fent érintett állomás valóban kezelői teendőkkel van megbízva, de lenne bár mi teendője, ha az akkori közgyűlés a cím kijelölése által tevédséget követett el, azért ő felelős nem lehet, legfeljebb abban osztozkodhatik, s hogy őt a közgyűlés ezen segédzemély kinevezésével megbizta, annak nem oka s azt megváltóztatni egy más közgyűlésnek nem áll jogában, különben is itt nem érdemleges, hanem csak formális kérdés forog szőnyegen, a mennyiben a közgyámi elnevezés helyett egy a fogalomnak inkább megfelelő segédkönyvvezetői elnevezés adassék s kéri az állandó választmány határozatát e tekintetben elfogadni, ha pedig a közgyűlésnek tetezik közgyámi elnevezés alatt egy új hivatalt létesíteni, s ezt a megillető teendőkkel megbizni, úgy az ellen kifogás nincs, sőt ha szükségét fogja látni, maga idejében annak létesítését támogatná is. Ez értelemben szólnak még gr. Kornis Viktor, Gajzágó Ferencz s többen, végül a közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadván el.

Ezután olvastatik, a közigazgatási bizottságnak azon előterjesztése, melyszerént az árvák hagyatékát képező urbéri papiroknak a jelenlegi magas árfolyamát tekintve elrendelte a pénztár által vásárolt papiroknak eladását és azok árának a nagyobb jövedelmet nyújtó pénzügyintézetbe leendő elhelyezésére vonatkozó intézkedést. Az állandó választmány, bár ha ezen intézkedés az illetőkre nézve sok előnyt ad, a szabályrendeletek értelmében jóvá nem hagyhatta s a netalán elárusított papirok helyett mások vásárlását elhatározta. Ezen már az állandó választmány által megoldott ügy egy hosszas s nem mindig a tárgykörül maradt vitát idéz föl, mely vezetére is az állandó választmány indítványa az alispán által tett ki bővítéssel a névszerenti szavazás után 51 szavazattal 11 ellenében határozattá emeltetett.

Ezután az alkotmány adta ellenőrzési jog érvényesítésének ostentatiója nélkül lett elfogadva az 1882. évre eső katonai beszállásolási alap, továbbá a honvédlaktanya vételára és felépítési költségeinek kirovására vonatkozó előterjesztés.

Az állandó választmány tárgyalásaiból következőleg még élénk vita volt várható az új utakhoz szükségeltető területek kisajátításának kérdése, főleg a széplaki hegy alatt Szamosujvárba vezető utat illetőleg, de ezen ügyben minden szó nélkül ment át az állandó választmány javaslata.

Több községek beleletére vonatkozó intézkedések után a már részletesebben fennemlített két tárgy lefolyásával mindinkább apadó közgyűlést, a kevés, de a közügynek lelkes bajnokainak éljenzése közt zárta be a főispán e nem csak rendkívüli, hanem a közjó iránti jó indulatra nézve rendkívüli felfogásokkal gazdag gyűlést.

—y.

Közigazgatási bizottság ülésterméből.

Deés, 1881. július 8.

Br. Bánffy Dezső főispán az ülést megnyitván elősorolja azon ügydarabokat, melyek ülésen kívül szakeledők, továbbá melyek a fegyelmi választmány, erdőrendészeti erdőkihágási bizottság és az árváügyi küldöttség által nyertek elintézt.

Br. Diószegi Géza főjegyző a távol maradt bizottsági tagok igazolásait olvasta föl.

Várjon Lajos kir. főmérnök havi jelentésében közli, hogy a sürgős mezei munka következ-

tében a nép elvonatván az út munkálatoktól, főleg a vicinális utak jobb karba hozatalára nézve csekély előhaladás észlelhető. — Az államutak állapota — kivéve a n.-bányai vonal egyes szakaszait, hol még a tavasszal történt rombolások csak ideiglenesen vannak helyreállítva — kielégítő s a közlekedés az állam- úgy mint a törvényhatósági utakon akadálytalan.

Kir. tanfelügyelő Horváth Zsigmond előterjeszti, hogy a hely színén felvett tárgyalási jegyzőkönyv tanuskodása szerint a felső orbói felekezeti iskolához mind a gör. keleti, mind pedig a gör. catholikus hitközség lelkészeik és espereseikkel egyetemben jogot formál s tekintetbe véve azt, hogy a népoktatási törvény kéi hitfelekezeti iskolát nem ismer s így ezen iskola, melyhez mind a két felekezet jogot formál s e tekintetben közösséget óhajtana létrehozni, mely a fennálló törvényezikkel meg nem egyeztethető, s miután e két felekezeti iskola a vallási-villongás főanyagául szolgál: Zug-iskolának nyilvánítatik s a deési járás szolgabírójának meghagyatik, hogy azt a Nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak — a közig. bizottságoknak a vallás és közoktatás ministerium ügykörét érintő hatásköréről 1876. szeptember 2-án 20311. szám alatt kiadott utasítása I. fejezete 1. §. a. 4-ik pontjának értelmében zárja be, a tanfelügyelő pedig utasítatik, hogy az említett községben egy közsegi iskola felállítására iránt oly gyorsan intézkedjek, hogy az még e f. év ősszén megnyitathassék.

Előadó javaslata elfogadtatik. Havi jelentéséből átvesszük a következőket: a szamosujvári g. cath. tanító képezdében a magyarnyelv elsajátítására kellő súly volt fektetve; képesítő oklevél kiszolgáltatott 11 tanítójelöltnek, kik mindnyájan képesek lesznek a magyar nyelvet is tanítani. A helybeli polgári fiu- és leányiskolában, továbbá a helybeli ev. ref. elemi fiu- és leányiskolában a siker kitünőnek mondható.

Marilhai Károly és Pánczél János aljegyzők előadása után — kir. adófelügyelő Lengyel János az adóbehajtás menetét illetőleg jelenti, hogy az 1881. év június hó végével mutatkozik hátrálék 371,620 frt 77 1/2 kr. Összehasonlítva ezen évi befizetést a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetessel: kedvezőbb eredmény mutatkozik 24,741 frt 67 kr. Jelenti továbbá, hogy a múlt június hóban az állami adóvégrehajtók alkalmazását már beszüntette, azonban a megye területén 4 adószámoló alkalmaztatott az adókönyvelésbeni hiányok kitisztázása céljából.

Kir. ügyész Bruszt Ignác havi jelentésében említés tétetik arról, hogy a központi fogház délnyugati udvarán a régebben kibővített tervezett fogház főépülete keresztvonalán a biztonságnak megfelelő körfal folytatódólagos felépíthetése engedélyezése végett idei mártius 28-án 997. kir. ügyész sz. a. felkérte az igazságügyminiszter ur ő nagyméltósága.

A posta és táviratügyi képviselő Veisz Antal előadása szerint a f. évi június havi takarmányárak következők: 1 hectoliter kukorica 4 frt 16 kr., 1 hectoliter zab 2 72 kr., 1 mm. széna 3 frt 31 kr., 1 mm. szalma 1 frt 53 kr., jelenti továbbá, hogy a megye területén fennálló posta s távirat-hivatalok állapota f. évi június hóban mi változást sem szenvedett.

Dr. Gajzágó László megyei főorvos jelenti, hogy a holyagoshimlő f. év június havában megkevesedett s minden előforduló kóreset csak szorványos; az egészségi állapot kedvező, halálzási esetek csekély számban merültek fel. Hasznos házi állatok között járvány, vagy ragály sem helyben sem a vidéken nem észleltetett.

Végre árvaszéki elnök Anca Péter és Márkus János tisztiügyész adnak elő, minek befejezte után az ülés e napon véget ért.

Jul. 9. Br. Diószegi Géza főjegyző előterjeszti a közig. bizottság 1881. első félévi jelentését, melynek egy példánya a m. kir. miniszterelnök ő nagyméltóságához, egy példánya pedig a megye közgyűléséhez felterjesztendő.

Előadó javaslata elfogadtatik. Több tárgy nem lévén az ülés véget ért.

Ideiglenes nőiiparkiallítás.

Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, valahányszor ez kínálkozik, akár társadalmi, akár ipar vagy nemzetgazdasági szempontból lendületet jelezni, mely ha nem is nagymértékben, de mindenesetre egy lépéssel a kultúr élet fejlődését odább vinni képes. Ilyen alkalom, midőn a budapesti nőiiparkiallításra a deési jótékony nőegylet közvetítése által a megyénk területéről egybegyűjtött női munkáknak ideiglenes kiállítását van szerencsénk, bár vázlatosan bemutatni, mely folyó hó 8-án nyit meg a helybeli pol. iskola nagytermében. S bár sajnálattal kell jelezni, hogy a várakozáshoz képest kevés kiállító jelentkezett, mindazonáltal nem vonhatjuk kétségbe némelyek fáradozását, kik remek tárgyak beküldése által bizonyára az országos kiállításon is figyelmet fognak kelteni.

A kiállítás két részből állott; régi munkákból, s a jelenkor productumaiból. Előbbiek az akkori divat, tulhalmozás — néhol nemes egyszerűség; utóbbiakat a jelenkori műizlés és csín jellemzi. Érdekesekek özv. Reich Tamásné által régi keretben kiállított két selyem himzésű kép, egyik női divatot, másik egy pástort jelképez francia izlés szerint e század elejéről; mindkettő finom és tartós kézimunkára vall, úgy a Demeter Béláné által kiállított kép, mely tulajdonképpen hajmunka, gazdag színvegyületekben s szintén nem jelenkori készítmény. A helybeli ev. ref. egyház kiállítása: régi arany-ezüst és selyem himzésű asztalkendői és terítői régi készítmények, adományozások, latin föliratokkal, úgy a Flotn Ferenczné által kiállított s még a múlt század elején készült párnahaj szeiyem himzes — általános figyelmet keltettek, nemkülönben a Hatfaludy Jósue e szakmához tartozó küdeménye. Ugy szintén Rác Annától egy selyemmel himzett és egy recézett mintakendő, Desewffy Mathildtól egy 1790-ben készült párnacsup.

Jelenkori tárgyak közt mindenekelőtt két diszes kályha elleazó vonta magára a figyelmet, egyik egysolymot tüntetett fel a vadász kezében, a madar tollazata s főleg a ragadozók jellege a csőr és karmok helyes színezéssel a legfinomabb árnyalatig van vissza adva selyem himzes által s Bethien Károlina grófnő különös szorgalmáról tesz tanuságot, hasonló sőt tán nagyobb türelemről tanuskodik Bethlen Olivia grófné nagyszerű csipkemunkálata is, ki kell emelnünk Kovács Irma fekete posztó talajon tett himzését, mely valamin a színek hű árnyalata, úgy a kivitel művészi sikere által vala meglepő.

A leányiskolák közt a szamosujvári örmény cath. iskola kiállított mintaszalagokat, rongyokból készült kemény izlésteljes szőnyeget és csinos virághálózatot és koszorukat, Szentpéteri Laura tanítónő asztalkendőket, csipke és czérna készítményeket, Szongott Pepi k. a. gnipur és más himzéseket, a bethleni és rettegi állami leányiskolák horgolt és csipkemunkákat, kevésbé tüntette ki magát a deési polgári leányiskola kendő és csipke valamint cérna munkái által. Ugy szintén Ujfalvi Ádámné több czikkei közt egy kamuka asztalkendő és finom len fonatai, Voith Anna és Irma k. a. többnemű munkái, s még egyenként fel kell említenünk Gangel Emma, Nuridszán Eszti, Placsintár Vetti több nemű szép izlést és műszorgalmat tanusító munka czikkei.

Feltűnést keltettek Kovács Samuné hatalmas házi szőttesei és bármely salonba beillő finom horgolt színes ágyterítője. Egy egész asztalt foglaltak el a Bánffy Dezső báróné által kiállított tárgyak, az urikörökben oly ritka, de nagybecsű házi szőttesek; képviselve volt itt minden a legdurvább munkától, a legfinomabb kendő és csipkéig, ugyancsak a báróné által lettek az e megyében divó népréseletek kiállítva u. m. apanagfalusi magyar és oláh pornó színes öltözkék, gazdag himzéssel, különösen az utóbbi, mely hazánkban csakis a hunyadmegyei népréselethez hasonlít, de távolról sem a festőileg szép brassói és szebeni népréselethez. Feltűnő volt még egy kővárvidékerői beküldött öltöny, egyszerű fehér horgolt ékítéssel, mely nagyon hasonlít a romániai apácák vezekló cella öltözkékéhez. A bíráló bizottság e hó 11-én választá ki az érdekesebb munkákat,

s azokat fel is küldötte Budapestre. Végül nem mulaszthatjuk el, mindazoknak, kik a kiállítás rendezése körül fáradoztak elismerésünket, Dr. Gajzágó Lászlóné ó neájának, mint a kiállítás elnökének, ki mindent elkövetett a kiállítás sikere érdekében, továbbá a jury-tagoknak, tehát: Hatfaludy Józsefné, Mikó Miklósné, Tüzes Karácsonné, Weér Sophie, Deézsi Irén, Jakab Juliska, Demeter Béláné stb. ó nagyságaiknak, Bovánkovics Gyula és Budai Elek uraknak valamint azoknak kiket itt mind fel nem sorolhattunk köszönetet nyilvánítani. Köszönet továbbá a lelkes látogatók és felülfizetőknek, kiknek szives adakozó készségéből a kiállítási költség-gek fedezésére 53 frt gyűlt be.

—y—

HAZAI HIREK.

Magyar-Lápos, 1881. július 9-én.

Kilenczedik éve már, hogy községünkben az állami népiskola megnyitott, de még ily szerencsétlen, mint a most lefolyt 1880—81-ik tanév, említett idő alatt nem volt: mivel egy 10 hóból álló tanévben 5-ször volt beszüntetve a tanítás, dyphtheritis, himlőzés stb. járványos betegségek miatt, s ép ezen sokszori szünetelés okozta, hogy csak folyó hó 3-án mintegy 90 növendékkel volt a vizsga megtartható, s csak is egy napra volt határozva, hogy a most is járványként uralgó himlőzés terjedése ne fokozódjék, minthogy a múlt júniusban is 14 napig volt a tanítás beszüntetve.

Ezen szomorú eset daczára, a vizsga lefolyásáról s eredményéről, ámbár nem egészen illetékes, de még is annyit írhatok, hogy számos hallgatóság s érdeklődők jelenlétében a kellő sikerrel végződött. — A többi részletezést másra bízom, a kiről nem mondhatják el, hogy: „propria laus sordet.”

A szokásos jutalmazások is megvoltak és pedig a pénzbeliekhez járultak: Simó Lajos ur 5 drb., Csizsek Károly ur 2 drb., Korpodean Simon ur 2 drb., Petki Etelka k. a. 1 drb egy— egy forintos talérral; segéd szbiró Nagy Lajos ur 1 drb régi ezüsthuzas s 2 drb régi 10 kros ezüst pénzzel. Moldován József ur jutalomul kiosztandó könyvekre 1 forintot; ezen kívül az iskola gondnoksága 7 fit 27 krt, engedélyezett könyvek bevásárlására, s eszerint: 34 drb könyvet, 19 drb tallért, s többnemű apróbb ezüstpénzt osztottunk ki a növendékek között.

Fogadják az illető nemes keblű adakozók az ifju nemzedék nevében alólírott hálás köszönetét, s tartsák meg iskolánk növevédei iránt jövőre is nemes érzetüket, melyet már oly sokszor tanusítani szivesek s kegyesek voltak!

Lebedi János,
ig. tanító.

Nyilatkozat.

Hazajöveletem után csakhamar azon kellemetlen hirrel lepettem, hogy a Deés városi polgári leány-iskola vizsgálatának nem éppen sikerült voltát jónak találták azzal menteni, hogy már megszűnt elemi leányiskolámról nem a legudvariasabban emlékeztek meg s a felmerült hiányt iskolámra igyekeztek háritani.

Mondhatom, hogy a vizsgálat alkalmával tett nyilatkozat általánosan azok által, kik intézetemet ismerték a kellő visszatetszéssel fogadtatott. A fennirt nyilatkozatba bele is nyugodnám, ha a „Szolnok-Doboka” július 10-iki számában „A deési tanodák közvizsgálatairól” című czikk ezen szavaira: a tantárgyakból vizsga eredményéből fölismerhető volt a növendékeknek az elemi oktatásbani hiánya” vonatkozást nem látnék a vizsgán tett nyilatkozatra; ennél fogva szükségesnek látom a t. szerkesztő ur szives engedelmeiből némi megjegyzéssel, — illetőleg felvilágosítással szolgálni, — leszállítandó a vizsgai nyilatkozatot a maga értékére.

A törvények és szabályzatok meghatározzák, hogy a polgári iskola felsőbb tanoda, a melybe

csak négy elemi osztályt jó sikerrel végzett és érvényes bizonyítvánnyal bíró növendékek vehetők fel.

A deési pol. leányiskolába pedig az 1880/81. tanév kezdetén elemi leányiskolából mint egy 12 növendék vétetett föl a kiknek nagyrésze iskolában csak a III. oszt. végezte s azt is elégséges általános osztályzattal. Ezek pedig a IV-ik osztály tantárgyait is csak nehezen lettek volna képesek megbirni; nagyon természetes, hogy az I-ső polgári osztályban nem juthattak kellő sikerre, sőt felvételek határozottan törvénytelen és káros volt.

Hogy a polg. leányiskola tantestülete tutette magát a törvényeken s számítása a vizsga eredménye szerint nem sikerült, oka nem vagyok s a sértő nyilatkozatot visszautasítom.

A kimélytelenséget annál kevésbé várhattam, mert nézetem szerint némileg le is köteleztem a polg. leányiskola tanítóit az által, elhalgattam azt, hogy nyilvános jellegű, a törvényeknek minden tekintetben megfelelő, magániskolából a III. osztályos növendékek bizonyítvány nélkül vétettek föl.

Bizonyítvány nélkül mondom, mert a tételt felvételi vizsga nem volt jogosult s a tudás hiányát a minden egyes novendéktől fölszedett 10—10 frt vizsgapénz nem fedezte úgy, hogy a vizsga eredménytelensége rá ne valjon a turpiságra.

Ezek után recriminációkba nem bocsátkozkván, nem fejtegetem, hogy rendezett iskolám felhasználására minő befolyással birt nemely tanferfia működése, a ki azt látszott elhíttetni, hogy a pol. leányiskola népességének föfeltétele az elemi iskolák elnéptelenítése; — azon óhajomnak azonban kifejezést adak, hogy bár mindenki meggyőződne, miszerint a felsőbb iskolákban sikeres tanítás föfeltétele egy jól rendezett elemi iskolának áldozat mellett is törvény biztosította jogainak tiszteletben tartása.

Deésy Irén,
állami tanító.

VEGYESEK.

— Olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel vannak hatralékban, tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiegyenliteni sziveskedjenek.

— A deés városi polgármesteri választásra kitűzött gyűlést alispán Szarvadi Pál megnyitván jelenti, hogy az üresedésbe levő polgármesteri állásra egyedül csak Róth Pál lett följajulva, s így a törvények értelmében megválasztott polgármesternek ki is jelenti, mely után a küldöttséggel meghívott uj polgármester szivélyes harsán éljennel fogadtatván, az esküt le is tette, ezután üdvözlé az alispán s hangsúlyozva a multban a város javára tett fáradozásait, s biztosan számít hason s közhasznu munkásságára. Róth Pál a bizalmat megköszönve ajánlja magát. Lészai László a képviselőtestület részéről üdvözlé s ezekutá a jegyzőkönyv hitelesítésével a gyűlés bezaratott. Este fáklýás serenád rendeztetett, mely alkalommal Konyári Ferencz és Turbucz Ferencz fejezék ki a közönség hazafias érzelmeit, melyye Róth Pál hatalmas éljenek közt meghatva választolt

— A Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” az önteltségéről általánosan ismert deési levelezőjére vonatkozólag jellemzőleg írja: „hogy az opponálásnak azt a kényelmes rendszerét óhajtanák követni, hogy az „Ellenzék” vigye számukra a gesztenye kaparó macska szerepet. Nős erre mi nem vállalkozunk. Mutassanak életjelt; fogjanak még most jóelőre munkához. Ha ily tényekkel meggyőznek az elhatározás komolyságáról, akkor rendelkezésükre áll lapunk, mert tudni fogjuk, hogy nem torzsalkodás, s a főispán iránt táplált személyes indulatok, hanem hazafias elvek vezetnek a közpályán. De arra nem nyújtunk alkalmat senkinek hogy világos nappal antichambreirvzzon a főispánnal, s éjszakának idején durva közleményeket írjon ellene lapánkban.

— Hodor Károly, a magyar történetbuvárok nesztorának elhunytát csak most tudatják. Még a mult hó 11-én halt meg dobokai birtokán 86 éves korában, s kedvencz almafája alá temették el. Ötven év előtt, mikor a monografiai irodalom még egészen pangott, Hodor kiadta Dobokamegye ismertetését, egy nagy terjedelmű munkát, mely mintaszerű monografia abból az időből, rendkívüli szorgalommal összeállitva. Hodor sok fáradságot és költséget fordított rá, de a mű figyelem nélkül maradt, s a szerző visszavonult a történetírástól. Azonban folyvást gyűjtögetett s bizonyára érdekes hagyaték maradt utánna. Könyvtárát és kézíratait az erdélyi muzeumnak hagyta.

Spatz Lipót táncztanító, táncziskoláját a színház teremben megnyitotta s jelenkezett a szép számú növendékeket dícséretes előhaladással oktatja a tánczművészetben. — Ajánljuk a helybeli és vidéki közönség pártfogásába.

— Pánczélcsehan f. évi június hó 23 án tartott jótékonyczelu műkedvelői szini előadás alkalmával szinten felülfizettek: Hersényi Kálmán kir. törvszéki joggyakornok 2 frt, Lázár Istvánné M. Bogát 1 frt, Puskás Sándor 40 kr, Pap János 40 kr, Papp Mihály 50 kr, Tüzes Jenő 50 kr, Vajda Janos (alparét) 40 kr, Kovács Gerő (es. gorbó) 70 kr, Sahim Izsák helyb. birtokos 1 frt. Ezen t. felülfizetők nevei az első hirlapi nyugtázás alkalmával tévedésből maradtak ki. Fogadják a t. felülfizetők a nyilvános nyugtázás mellett a jótékonyczél nevében köszönetem. Rendező.

— Megjelent az erdélyi gazdasági-egylet kiadásában „az emberi trágya a mezőgazdaságban” az erdélyi gazdasági egylet által tizenkét 20 frankkos aranyval jutalmazott pályamunka. Írták Nikel Zsigmond és Fekete Lajos, a selmeczi bányász- és erdészakademián rendes tanárok. Ajánljuk e közhasznu s nepszerűen írott füzetet.

— Az országos gyümölcskiállításra Budapestén a bejelentési határidő augusztus 20, a beküldési szeptember 25. A jury szeptember hó 28-án alakul meg és 29—30-án működik. A kiállítás október 1-én nyitattik meg. Ugyan e hó 2-án lesz a díjak kihirdetése. Október 3-án zárják be a kiállítást. Midőn erre előlegesen felhívjuk a közönség figyelmét, lesz alkalmunk e fontos ügyre nemsokára visszatérni, s megynék gyümölcstermelőit e tárgyban további teendőkről ertesíteni.

— Az aczéltoll feltalálója, Mason, e napokban Birminghamban meghalt; szegény gyármunkás fia volt, de találmánya után roppant vagyon szerzett és sokat áldozott jótékony czélokra késő agg koráig. — Kiewből jelentik, hogy az orosz vasutársulatok a szolgálatukban volt zsidó tisztviselőket mind elbocsátják. — Csernajeftet, a szerb háboruból hirhedt orosz volt tábornokot, a petervári kormány ujra tényleges szolgálatra akarta alkalmazni, de a tábornoki kar oly élénken protestált ez ellen, hogy a tervet egyelőre elejtették. — A prágai rendőrök számára a zavargás idején teljesített rendkívüli szolgálat jutalmazásául az osztrák kormány négyezer írtot utalványozott. — A középtengeri angol hajóraj a trieszti kikötőbe érkezett, többféle ünnepély lesz az angol flotta tiszteletére, egyebek közt a király parancsára diszebed a miramarei kastélyban. — A déli vasutársaság közgyűlésén elhatározták, hogy a hivatalos hirdetményeket jövőre magyar nyelven is kiadják. — Az afrikai ügyek semmikép sem akarnak a franciákra nézve kedvező fordulatot venni. — A karácsonyi kiállítási bazárra az általános iparegylet igazgató tanácsa, mely azt rendezi, ki adta a felülvást a főváros és vidék iparosaihoz. E kiállítás a redoute éttermeiben lesz nov. 20-dikától dec. 20-dikáig. Kiállítuató minden karácsonyi ajándékra alkalmas tárgy. — Az amerikai sajtó most kizárólag a washingtoni merényletről cikkez s ez alkalomból rámutat arra a rákfénékre, melyet az Egyesült Államokban a hivatalok kizsákmányolása képez. A hivatalhajászat sehol a világon nem öltött oly mérveket, mint Észak-Amerikában s minden ember szabad zsákmánynak tekinti az államot. — Münchenben a képzőművészeti akademiát jelen tanévben harminc magyar ifju látogatta — Julius 14-két, a Bastille bevételenek évfordulóját ez idén is egész Franciaországban megünnepelték s Páris városa nagy ünnepélyeket rendezett, melyeknek költsége 430,000 frankra volt előíranyozva. — A nagy hadgyakorlatban, mely szeptember közepén Miskolcz táján lesz, száznyolczvannégy zászlóalj fog részt venni, a mennyi nem volt még együtt egy hazánkbeli gyakorlaton sem. A honvédség negyvenhat zászlóaljjal jelenik meg. — Fehértéplomban és könyvéken is, mult hó végén nagy károkat tett a felhőszakadás. — Iskolai börtönök szülők számára vannak Bécsben, tudnillik oly szülők számára, kik hatósági intés daczára sem küldik gyermekeiket az iskolába. — A római világkiállítás érdekében az olasz kormány s az ottani pénzvilág nagy buzgalmat fejtenek ki. E kiállí-

tás, eltérőleg az eddigiektől, nem nyáron lesz, hanem 1885. szeptember havától 1886. májusig. — **Agörög** csapatok kezdték meg a Törökország által átengedett terület egy részének megszállását s minden a legjobb rendben ment véghez. — **Bulgáriában** nagyon zavarodnak a viszonyok. — **Francziaország** és a porta közt mindinkább feszült viszony uralkodik. — **Bukarest** városa, a kormány jóváhagyása mellett elhatározta, hogy a boltzések csak román nyelvűek lehetnek, a ki más nyelvű fölirást is használ, ezért évi száz frank díjat fizet. — **A gabnatermes déli Oroszországban** ez idén oly gazdag, minő már tíz éve nem volt; a Rajna vidékéről pedig azt jelentik, hogy a szőlők kitünően állanak s rendkívül gazdag szüretet ígérnek. — **Roppant** tűzvész dühöngött Minsk oroszországi városban; ötszáz háznál több égett porá. — **A szláv** zarándokok Rómában a pápánál közel másfél ezren voltak, a szláv faj különböző törzseiből s eleinte együttesen, Strossmayer püspök vezetése alatt fejezték hódolatukat. A lengyelek fölirata kifejezi a reményt, hogy a pápa módot fog tanálni, miszerint a lengyel nemzet nagyobb részének elnyomtatása véget érjen. — **Egy orosz** evelé magyarországról. Egy orosz utas a magyarokat vig és jószívű embereknek találja, panaszkodik a németekre, kik benne muszka kémet láttak, s annyira megharagudott a németekre, hogy levelét ily szavakkal fejezi be: „Ha még egyszer Magyarországra utazom, akkor a német határon léghajón megyek át.

KÖZGAZDASZAT.

Mit kell tennünk, hogy birtokaink többet jövedelmezzenek?

Erre a kérdésre egy gazda a következő pontokban adta meg a feleletet:

1. Tartsunk több marhát és tartsuk azt az eddiginél jobban,
2. Csak oly növényeket termesztünk, a melyek talaj- s gazdasági viszonyaink között mindig biztos termést adnak.
3. Végezzünk minden munkát a lehető legjobban és a maga idejében.
4. Szokjunk le minden fényüzésről, és
5. Kerüljünk a gazdaságban minden oly kiadást, a mely nem a jövedelem szaporítását célozza. S ezt elérhetjük:
 - a) ha elegendő igás marhát tartunk, — mert az ez irányban való takarékoságnak az az eredménye, hogy sok munkát nem vagyunk képesek sem egészen jól, sem a maga idejében végezni;
 - b) ha a szakmáymunka-rendszert keresztül vinni törekszünk;
 - c) ha jó és czélszerű gazdasági gépeket s eszközöket szerzünk be, mert ha azok beszerzése pénzbe kerül is, de részint sok munkát takarítunk meg velük, részint jobban végezzük azokat s ennél fogva olcsóbban termelünk;
 - d) ha minden bizonytalan hasznú növénynek termesztését kizárjuk a vetésforgalomból, mert ezek nemcsak a reájuk fordított költséget kockáztatják, hanem nem sikerülésük esetében elgyomosodik utánuk a föld is, mi miatt nehezebb kellőleg megmunkálni a földet, s bizonytalanná teszik az utóvetés sikerét is;
 - e) ha úgy a gépeket, mint az épületeket is folyvást jó karban tartjuk. A gépeket (szekereket) fedél alatt kell tartani, s azokat, de még a szekereket is, befestés által az idő viszontagságainak romboló behatása ellen oltalmazni. Az épületeknél ha minden kis hiba azonnal kijavíttatik, nagyobb kiadások ritkábban jönnek elő;
 - f) ha a természetes réteket a lehető legnagyobb gonddal ápoljuk, mert ezek szolgáltatják a marhaállomány számára a legolcsóbb takarmányt;
 - g) ha mindenféle szemes takarmányt darálva s lehetőleg minden szálas takarmányt szécskának vágva etetünk fel.

E pontokban valóban sok a figyelemre méltó.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.
Sz.—6904.

Pályázat.

A megye székháza helyiségeinek téli fűtésére megkivántató 448. köbméter esetleg még több tűzifa szállítása czéljából pályázatot hirdetek s felhívom a vállalkozókat, hogy 50. krros bélyegre írott ajánlataikat folyó évi július 25-ig adják be.

A részletes árlejtési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos délelőtti órákban megtekinthetők.

Deésen, 1881. július hó 7-én.

Szarvadi Pál,
kir. tanácsos alispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

Hirdetések.

Sz. 939.—1881.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka, és közlekedési ministerium az 1881 évi július hó 4-én kelt 16689 számú rendeletével a folyó évre az államutak fenntartására szükséges uti szerszámok beszerzését 313 frt 10 kr. összeg erejéig engedélyezte,

A fentemlitett szerszámok szállításának biztosítása czéljából az 1881. július hó 27-ik napjának délelőtti 9 órájára a szolnok-dobokamegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi uti szerszámok szállításának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó

műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magyar királyi államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Deésen, 1881. július 12-én,

Várjon Lajos,
kir. főmérnök.

1—1

A magyar-láposi járás szolgabírójától.

Szám 4235.—1881.

3—3

Hirdetmény.

Alólírt szolgabíróihivatal részéről ezenel közhirrétetik, miszerint a Magyar-Lápos nagy község tulajdonát képező 3 havi italmérési jog a folyó 1881. évi szeptember 30-án kezdődőleg 3 egymásután következő évekre folyó évi július hó 20-ik napjának d. e. 9 órájkor Magyar-Láposon a szolgabírói irodán metartagnó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni, kikiáltási ár 480 frt, mely összegnek 100% bánatpénzzel előlegesen az árverezni szándékozók által leteendő.

Zárt ajánlatok az árverezésre kitűzött óráig elfogadtatnak.

Az árverezési feltételek pedig alólírttánál a hivatalos órák alatt bármely napon megtekinthetők.

Magyar-Láposon, 1881. június 26-án.

Vékony Ferencz,
szolgabíró.

Körjegyzői irnok kerestetik.

Alólírott egy fiatal embert, kinek jó olvasható írása van és az adókezelésben jártassággal bír, 120 frt évi fizetés és teljes ellátás mellett irnokul azonnal felfogad.

Ormány, 1881. július 6-án.

(1—3)

Beres Ilyés,
körjegyző.

Demeter Béla a szamosvölgyi-vasut szállítója Deésen.

Van szerencsém becses tudomására juttatni a nagyérdemű közönségnek, miszerint az Apahidától-Deésig kiépítés alatt álló vaspálya „SZAMOSVÖLGYI-VASUT” közelebbről a közforgalomnak átadatni fog; s miután szerencsés voltam a Szamosvölgyi-vasut igazgatósága által ezen vaspálya szállítójaúl kineveztetni, elhatároztam egy „szállitmányi és bizományi” üzletet a már 22 év óta a piacon fennálló fűszer és bőr üzlettemmel egybe kapcsolni. Midőn ezen elhatározásom felől a t. közönséget ezenel értesíteni bátorokodom, felkérem egyuttal miszerint e szakmába vágó igen becses megbízásaival megtisztelni sziveskedjék, ígervén, miszerint nagybecsű megbízásait mindenkor a legnagyobb pontosság és legszerényebb jutalék alkalmazása mellett fogom érvényesíteni.

Végül köztudomásra hozom, hogy üzletembe egy 3—4 gymnasiumot, vagy polgári iskolai osztályt végzett ifjat gyakornokul felveszek.

Kiváló tisztelettel

Demeter Béla.

(1—3)